

СИТЕНКО ОЛЕКСІЙ ГРИГОРОВИЧ

Українська наука зазнала тяжкої втрати. 11 лютого 2002 р. на 75-му році пішов з життя видатний фізик-теоретик, директор Інституту теоретичної фізики ім. М. М. Боголюбова НАН України, головний редактор «Українського фізичного журналу», лауреат Державної премії України, премії ім. К. Д. Синельникова та премії ім. М. М. Боголюбова НАН України, Заслужений діяч науки і техніки України, іноземний член Королівської Шведської академії наук, почесний член Угорської академії наук академік НАН України Ситенко Олексій Григорович.

З його іменем пов'язані кілька нових напрямів теоретичної ядерної фізики та теоретичної фізики плазми. Серед його піонерських наукових результатів — дифракційна теорія ядерних процесів. У світовій літературі вона дістала назву «метод Ситенка—Глаубера» і нині широко використовується для отримання інформації про ядерні взаємодії та структуру ядер з експериментальних даних. Запропонована О. Г. Ситенком теорія розсіяння електромагнітних хвиль на флуктуаціях у плазмі стала основою нового методу діагностики плазми, що значно розширює можливості вивчення природної та лабораторної плазми. Фундаментальні роботи вченого стосуються підвалин теоретичної фізики і суттєво поглиблюють наукове розуміння фізичної природи різноманітних ядерних та плазмових процесів.

Олексій Григорович народився 12 лютого 1927 р. в с. Нові Млини Батуринського району на Чернігівщині. У 1949 р. він закінчив з відзнакою Харківський державний університет і продовжив навчання в аспірантурі під керівництвом академіка Олександра Ілліча Ахієзера. В 1952 р. захистив кандидатську, а в 1959 — докторську дисертації. У 1952—1959 рр. працював асистентом та доцентом кафедри теоретичної фізики Харківського університету, в 1960—1961 рр. був професором цієї кафедри. Роботу в університеті поєднував з науковою діяльністю в Харківському фізико-технічному інституті (1955—1959).

З 1968 р. Олексій Григорович працював в Інституті теоретичної фізики ім. М. М. Боголюбова НАН України. В 1968—2001 рр. очолював відділ теорії ядра та ядерних реакцій, а з 1988 р. був директором цього інституту.

О. Г. Ситенку належить понад 400 наукових праць з різних розділів теоретичної фізики, він є автором та співавтором 17 монографій і навчальних посібників з ядерної фізики та фізики плазми, перевиданих у США та Англії. Монографії Олексія Григоровича стали класичними, широко цитуються і є настільними книгами для викладачів та студентів багатьох університетів світу. Його книга «Теорія ядра» — перша і найбільш повна монографія з цієї тематики, видана українською мовою.

Президія НАН України, колектив Інституту теоретичної фізики ім. М. М. Боголюбова НАН України, друзі і колеги глибоко сумують з приводу непоправної втрати і щиро співчують рідним та близьким покійного.

Світла пам'ять про Олексія Григоровича назавжди залишиться в серцях тих, хто знав цю прекрасну і щирю людину.

**Президія Національної академії наук України
Відділення фізики і астрономії
Інститут теоретичної фізики ім. М. М. Боголюбова**